

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

85 85.
482

Barnet skall vara avvänjt senast på sin andra födelsedag
annars blir det aldrig färdigt med något arbete.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

86
482

86.

Vid begravning hängdes vita lakan för fönstren och över
möblerna.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

87

482

87.

Vid midsommar lövades stugan och rönnblad smetades i limning-
en runt fönstren.

Vid jul pryddes väggarna med drättedukar. I taket hängdes
julakakan. (?)

En självspilling fick ej begravas i vigd jord, ingen präst
läste över honom och ingen klockringning förekom. Han begrav-
des vanligen i ett märkes(väg)skäl.

Folkminnesarkivet, Lund

482

Acc.nr. Uppt.nr. _____
Birger Andersson, Sk Albo hd _____

Om en havande kvinna utsågs till "gummor"(gudmor) skulle hon,
när hon bar barnet till och från kyrkan, ha två förkläden på
sig, ett under och ett över kjolen. Annars fick barnet lyta.

91 91.

Folkminnesarkivet, Lund

482

Acc.nr.	Uppt.nr.
Birger Andersson,	Sk Albo hd

Att gå barfota i morgondagg var nyttigt för fötterna.

2

Folkminnesarkivet, Lund

Acc.nr. Uppt.nr,
Birger Andersson, Sk Albo hd

Om man hade "smuts" i ögonen, skulle man be någon taga en kräft-
testen och lägga innanför ögonlocket. Den ombedde tog då och förä-
de undan ögonlocken, lade stenen på tungenippan(tungspetsen)och
flyttade stenen med denna över i ögat. Om man gjorde det med fing-
rarna kunde man skada ögat.

Acc.nr.

Uppt.nr.

Uppt. Birger Andersson,

Sk Albo hd

St. Olof. br

Det bästa botemedlet mot skärvan var att taga det så kallade skärvebenet, ett litet ~~ben~~ ben som fanns i svinhuvudet. Detta ben brändes och askan lades i osilad mjölk, varefter detta skulle drickas av det sjuka barnet. För att medlet skulle hjälpa måste man också iakttaga att benet tos från en galt om den sjuka var en tös och ett honsvin om det var en påg.

Acc.nr. Uppt.nr,
Birger Andersson, Sk Albo hd

C.F:s morbror hade en böld på armen. Då gick han till en jordfast sten, som han ej behövde passera vidare. Han strök bölden mot stenen, slog sedan handen först mot bölden och sedan mot stenen sägande:

"Åmej å på dej."

Detta upprepades tre ggr. varefter han spottade efter sig och gick hem. Bölden försvann.

95 95.

Folkminnesarkivet, Lund

482

Acc.nr.	Uppt.nr.
Birger Andersson,	Sk Albo hd

Det var havande kvinna förbjudet att äta "lydenseörnen" (-örenen, fettbildning vid hjärtat hos svin.) Barnet kunde då få lyte.

Acc.nr.

Uppt.nr.

Er Andersson,

Sk Albo hd

S. H. Olaf Socken

Skärtorsdagen -- skulle man plocka av 9 slags frukt bärande träd.

Man kokade grenarna och tvättade med dekokten bort utslätt o.d.

Man kunde även torka blad av 9 slags frukt bärande träd och använda till rökelse, sedan man torkat dem. Det hjälpte även mot sjukdomar.

Folkminnesarkivet, Lund

482

97 97.

Acc.nr. Uppt.nr,
Birger Andersson, Sk Albo hd

Vattnet som man tvättat lik i, skulle man tillvarataga. Det bota-
de utslätt, skäver o.d.

482

Acc.nr.	Uppt.nr.
Birger Andersson,	Sk Albo hd

När modern gick från kyrktagningen, skulle hon bryta en kvist på kyrkogården och lägga på barnet, för att det skulle bli friskt och duktigt.

Acc.nr. Uppt.nr.
Birger Andersson, Sk Albo hd

Kersti i Althusas syster blev en gång skräm^d, när hon gick med sin flicka. Hon hade satt ved till torkning i "Luahåled"(nⁱch vid spiselⁿ) Den blev för torr och fattade eld och detta skrämde henne, så att hennes flicka fick röda, tåriga ögon.--- Då satte hon ved i luahåled och lät den fatta eld, som hon släkte med vatten. Med detta vattnet tvättade hon dotterns ögon och så blevo de botade.

Acc.nr.

Uppt.nr.

. Acc. 482

Birger Andersson,

Sk. Albohd

S. Olafson

uppt. ad 1927

Man lade gärna ett stycke stål i vaggan hos nyfödda barn för att skydda dem för trollen.

Trollen hade makt över okristnade barn. En mor hade fått sitt barn bortbytt. ----- Hon eldade då bakugnen och när den var glödhet tog hon barnet d. v.s. trollungen och låtsade som hon ville slänga det på elden. Då kom trollet farande med det riktiga barnet, som det hade inlindat i ett förkläde. Det slängde det till moran och sade "Tack för fårahanken!"

Trollen läto de kristnas barn göra slavgöra i bergen.

Acc.nr. Uppt.nr,
Birger Andersson, Sk Albo hd

När en kvinna fyllde år brukade vänninerna uppvakta med vusegrö-
ten, vanligen och bäst risen(ris)-gröt.

Vusegröten gavs även barnaföderskor efter födslen.

102.

Folkminnesarkivet, Lund

102

482

Uppt.nr. Uppt.nr.
Birger Andersson, Sk Albo hd

När en havande kvinna skulle baka, fick hon ej "kölna" (elda)
under ugnen utan att först ha tvättat degen av händerna; un-
derlät hon detta fick barnet flagig hud på händerna.

103 / 02.

482

Folkminnesarkivet, Lund

Acc.nr. Uppt.nr,
Birger Andersson, Sk Albo hd

Om modern gick under en "täck"stege, fick barnet "skrike"
men kunde botas så, att modern bar det naket under stegen
tre gånger.

200.nf.

Uppt.nr,

482

Birger Andersson,

Sk Albo hd

När jordfästningen var förrättad igenkastade deltagarna i sorgetåget gemensamt graven med spadar, som förvarades i kyrkan. De enda gravprydnaderna voro fin sand och repat ene, på sommaren några blommor. Gravsten var sällsynt, de som funnos, voro köpta i Kumsta. Ovanliga voro även träkorsen, i allmänhet uppsattes ett enkelt kors av järn eller plåt.

Acc.nr.

Uppt.nr.

Birger Andersson, Sk Albo hd

Ringningen ombesörjdes genom prästen. På morgonen kl. 9 ringdes själaringning i 20 minuter; var det en mäktig man som dött, ringde man längre.

När man kunde skymta liktåget från kyrktornet, började man ringa och fortsatte tills tåget stannade vid graven.

106/06.

Folkminnesarkivet, Lund

482

Acc.nr.	Uppt.nr.
Birger Andersson,	Sk Albo hd

Vid dopet skulle gudmodern läsa efter prästen, så blev barnet
duktigt till att läsa.

Folkminnesarkivet, Lund

107/07.

Acc.nr.

Uppt.nr.

Birger Andersson,

Sk Albo hd

482

När tåget kom till kyrkogårdsgrindarna, mötte klockaren ll. k kantorn och stämde upp en psalm. Var det någon betydande man, som dött mötte också prästen. Så gick man sjungande till gravven. Detta kallades att "sjunga in liket".

Jordfästningen skedde vid den öppna graven, varefter kistan sänktes ned. Detta skedde förr med rep, men sedan man avskaffat seden att bära på bår, använde man hannklä (handkläde) ~~xxx~~ c:a tre cm breda band, i vilka man även bar kistan hängande från gården.

-408

Folkminnesarkivet, Lund

482

Uppt.nr.
Birger Andersson, Sk Albo hd

Man tog några skäktor, stoppade dem i en avskuren gåspenna, täpp-
te till den med vax och gav en död pennan med sig i graven, så
följde de andra skäktorna med.

109/09.

Folkminnesarkivet, Lund

482

Acc.nr.	Uppt.nr.
Birger Andersson,	Sk Albo hd

Jag blåste bort utslätt på tösen min. Då gick jag till kyrkogår-
den och lånte ett ben i Guds namn. Det skulle vara en ihålig ben-
pipa. Så satte jag den för munnen och blåste över hela kroppen på
tösen och sedan lade jag tillbaka benet där jag tagit det.

Acc.nr. Uppt.nr.
Birger Andersson, Sk Albo hd

Kyrktagningen var förr sex veckor efter födslen, sedan tre veckor. De som fött oäktingar skulle före kyrktagningen skriftas i 2 vittnens närvaro.

När modern kom hem från kyrktagningen, fick hon ej stiga på golvet eller skammelen, utan man lade ~~ett~~ en särskild matta det så kallade gynnet innanför dörren som hon skulle stiga på. Hade man inget gynne, fick en kudde göra tjänst som sådant.

Acc.nr.

Uppt.nr.

uppt Birger Andersson, Sk Albo hd*St Olof br*

Jag såg själv en gång, hur en som hade en glytt som hade skärvan gjorde. Hon la glytten på guled(golvet) och sopade den över skammelen å så kastade hon den på mögen(gödselstaden). Sen sprang hon in igen och vände om och hämtade den.

Folkminnesarkivet, Lund

482

112
112

Acc.nr. Uppt.nr,
Birger Andersson, Sk Albo hd

Om modern gick under en lina, så fick barnet navelsträngen
om halsen och kvävdes innan det var framfött.

Acc.nr. Uppt.nr,
Birger Andersson, Sk Albo hd

Dödsbårda

I hemmet uppsattes ett annat minnesmärke över den döde. Inom glas och ram hängde man upp på väggen en i svart papper klippt silhulett föreställande en likkista, under försedd med den dödes namn, dödsår och en minnesvers.

Folkminnesarkivet, Lund

482

114

acc.nr.

Uppt.nr.

Birger Andersson, Sk Albo hd

(Dylika minnestavlor men med kulört papper och andra emblem
upphängdes också på födelsedagar.)

Acc.nr. Uppt.nr,
Birger Andersson, Sk Albo hd

Efter begravningen gick man tillbaka till gården, där det
bjöds på middag och kaffe. Ibland följde prästen med, men
något tal brukade inte hållas.

Begravningen brukade taga en hel dag i anspråk.